

Araling Panlipunan

Kagamitan ng Mag-aaral

Waray

Ang kagamitan sa pagtuturong ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan, kolehiyo, at / o unibersidad. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

**Araling Panlipunan – Unang Baitang
Kagamitan ng Mag-aaral sa Waray
Unang Edisyon, 2013
ISBN: 978-971-9981-61-9**

Paunawa hinggil sa karapatang-sipi. Isinasaad ng Seksiyon 176 ng Batas Pambansa Bilang 8293: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa ano mang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayon pa man, kailangan muna ang pahintulot ng pamahalaan o tanggapan kung saan ginawa ang isang akda upang magamit sa pagkakakitaan ang nasabing akda. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang patawan ng bayad na *royalty* bilang kondisyon.

Ang mga akda / materyales (mga kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names*, tatak o *trademarks*, atbp.) na ginamit sa aklat na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsikapang mahanap at mahingi ang pahintulot ng mga may karapatang-ari upang magamit ang mga akdang ito. Hindi inaangkin ni kinakatawan ng mga tagapaglathala (*publisher*) at may-akda ang karapatang-arang iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Br. Armin A. Luistro FSC
Pangalawang Kalihim: Dr. Yolanda S. Quijano
Kawaksing Kalihim: Dr. Elena R. Ruiz

Mga Bumuo ng Kagamitan ng Mag-aaral

Mga Consultant: Maria Serena I. Diokno, Ph.D. at Marie Yvette Concepcion-Alcazar

Mga Manunulat: Maria Vanessa P. Lusung-Oyzon at Czarina B. Agcaoili

Mga Tagasuri: Haydee Alipustain, Thea Joy G. Manalo, Rodel C. Sampang, Jose Evie G. Duclay, Jomar I. Cañega, at Ma. Victoria C. Casoy

Mga Tagasalin: Gretel Laura M. Cadiong, Virgilia D. Dableo, Rosemarie M. Guino, Ramira R. Tayoni, Ronela R. Anasarias, Mercedita S. Garcia, at Sylvia D. Villanueva

Gumuhit ng mga Larawan: Erica Villanueva, Eric S. de Guia, Erich D. Garcia, at Jayson R. Gaduena

Mga Naglayout: Joselito B. Asi at Allan R. Thomas

Encoder: Jayson R. Gaduena

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education-Instructional Materials Council Secretariat (DepEd-IMCS)

Office Address: 2nd Floor Dorm G, PSC Complex, Meralco Avenue
Pasig City, Philippines 1600
Telefax: (02) 634-1054 or 634-1072
E-mail Address: imcsetd@yahoo.com

YUNIT 2: AN AKON PAMILYA

Leksiyon	Titulo	Pahina
1	Pagkilala han mga Kaapi han Pamilya	56
1.1	An Akon Pamilya	57
1.2	An Parte nga Ginbubuhat Han mga Kaapi hiton Akon Pamilya	64
1.3	An Akon mga Responsibilidad ha Pamilya	69
2	Pagpapaangbit hin Istorya han Kalugaringon nga Pamilya	75
2.1	Importante nga mga Panhitabo ha Kinabuhi han Akon Pamilya	76
2.2	Mga Butang nga Nagbabag-o ngan Nagpapadayon ha Akon Pamilya	80
2.3	Pagtanding han Istorya han Akon Pamilya ngadto han Pamilya han Akon mga Kaeskuwela	86
3	An mga Kasugu-anan Nga Ginpapatuman Han Akon Pamilya	92
3.1	Mga Kasugu-anan Nga Ginpapatuman Han Akon Pamilya	93
3.2	An Importansiya han Pagsunod han mga Kasuguan han Akon Pamilya	99
4	Paghatag hin Importansiya ha Pamilya	104
4.1	Igindadasig Ko an Akon Pamilya	105
4.2	An Maupay nga Pakig-arangay han Akon Pamilya han Iba pa nga Pamilya	110

Yunit 2: AN AKON PAMILYA

TINIKANGAN

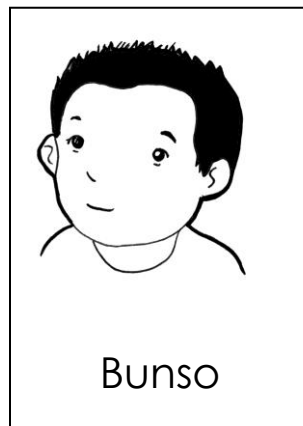
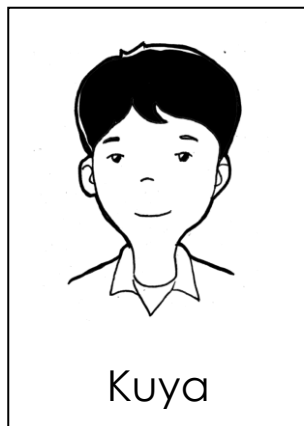
MGA PANUYO

Kahuman pag-admi an yunit 2 gamit an modyul, ginlalauman nga mahihimo ini nga mga nasunod:

1. Natatagan hin karuyag sidngon an pulong nga pamilya
2. Nakikilala an mga kaapi han pamilya
3. Naiintindihan an buruhaton han kada kaapi han pamilya
4. Naiintindihan an konsepto han pagbabag-ongan pagpapadayon subay han istorya han pamilya
5. Naiintindihan nga an kada pamilya may ada naiiba nga pangilal-an
6. Nakatutuman han mga kasuguanan han pamilya
7. Igindadasig an pamilya
8. Nahahatagan hin importansiya an maupay nga pakikig-arangay han iba nga pamilya
9. Natatagan hin importansiya an pakig-arangay han kalugaringon nga pamilya ngadto han iba nga pamilya

Leksyon 1: Pagkilala han mga Kaapi han Pamilya

Tinikangan

Leksiyon 1.1. An Akon Pamilya

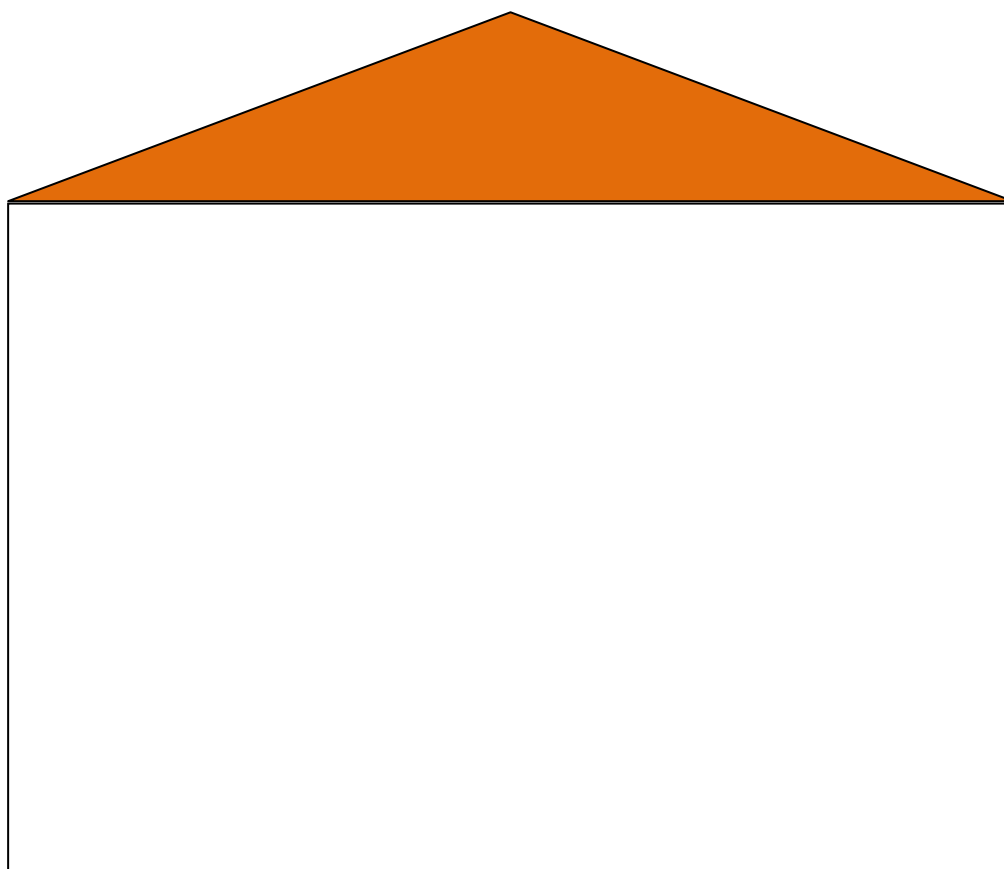
Paghunahunaa

Hira hin-o an mga kaapi han imo pamilya?

Buruhaton 1

Igdrawing an imo pamilya ha sulod han balay nga parehas ha ubos. Buhata ha papel.

Buruhaton 2

Surati an mga blangko nga linya.

Ako hi

_____.

(Isurat an imo ngaran?)

_____ an mga

(Pipika an kaapi imo han imo pamilya)

kaapi han akon pamilya.

Hi _____ an

(Ngaran an imo tatay)

akon tatay.

Hi _____ an

(Ngaran an imo nanay?)

akon nanay.

Hi/ Hira _____

(Ngaran an imo kabugtuan)

Buruhaton 3

Pakianhi an mga kaapi han imo pamilya para mabutangan nimo hin baton an mga blangko.

Hi _____ an akon tatay.
(Ngaran an imo tatay)

Hiya in _____ ka tuig an edad.
(Pira na an edad han imo tatay)

_____ an iya trabaho.
(Ngaran an imo karuyag buhaton ni imo tatay)

Hi _____ an akon nanay.
(Ngaran an imo nanay)

Hiya in _____ ka tuig an edad.
(Pira an edad han imo nanay)

_____ an iya trabaho.
(Ngaran an karuyag buhaton ni imo nanay)

Hi _____ in akon bugto.
(Ngaran han imo bugto)

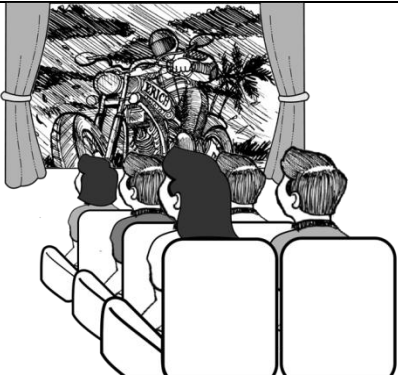
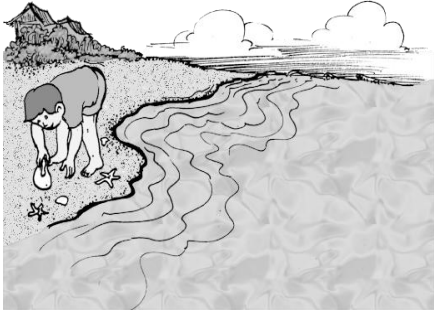
Hiya in _____ ka tuig an edad.
(Edad han imo bugto)

Karuyag niya an mag _____.
(Ngaran an karuyag himuon han imo bugto)

Buruhaton 4

Kitaa it mga drowing ha ubos nga nagpapakita han mga lugar nga kadam-an ginpapasyadahan han usa nga pamilya. Igbutang an pagkasunod-sunod han oras base han kaiha han pagkadto hini nga lugar han pamilya.

Mga Lugar Nga Ginpasyadahan

 <p>sinehan</p>	2 ka oras
 <p>resort o baybay</p>	4 ka oras

parke

5 ka oras

balay hin mga urupod

8 ka oras

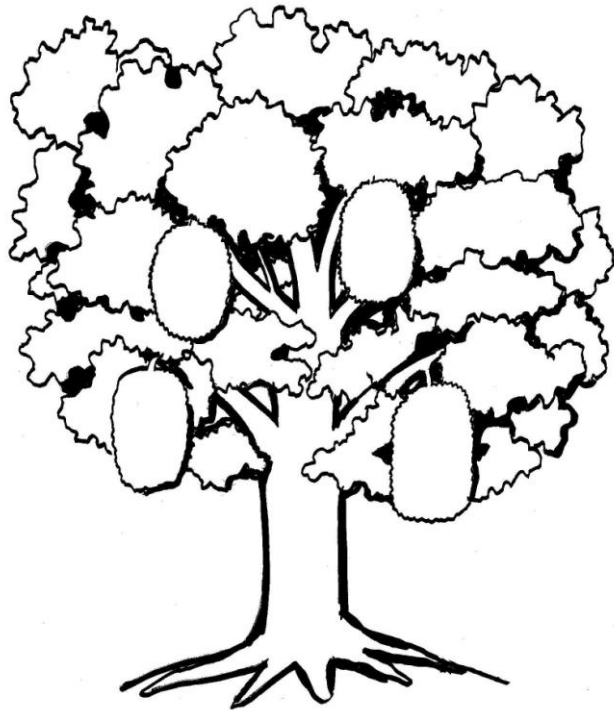
Importante nga maaram ka han ulohan basi mahibaroan nimo an iginpapakita hini. Igpakita an imo ginhimo ha imo mg kaklase. Igsumat kun kay ano nga amo ini an imo baton. Ha imo pagkita, eksakto ba an oras nga igin-uukoy han pamilya ha usa nga parasyadahan nga gin ngaranan?

Hain nga lugar ha imo hunahuna, pinakamaiha nga maukoy an imo pamilya?

Buruhaton 5

Kaupod an imo mga kausa ha klase, pruybahi niyo paghimo hin puno nga nagpapakita hin kadamo han kaapi han imo pamilya. Aro han iyo magturutdo hin papel nga kwadrado. Amo ini an imo igdidikit ha iyo ginhimo nga puno, para igpakita an kadamo han iyo pamilya.

An Mga Kaapi han Akon Pamilya

Ngaran han Eskwela

Isurat ha kada papel nga kwadrado an ngaran han kaapi han imo pamilya ngan ipadukot ini ha bunga han drowing nga puno nga igbubutang han imo magturutdo ha usa nga parte han iyo sulod-pag-aradman.

TIGAMNI

Kaapi ka hin usa nga pamilya.

May ada iba-iba nga kaapi an usa nga pamilya.

May ada damo ngan guti-ay nga kaapi han pamilya.

Leksyon 1.2. An mga Obligasyon han Kada Kaapi han Pamilya

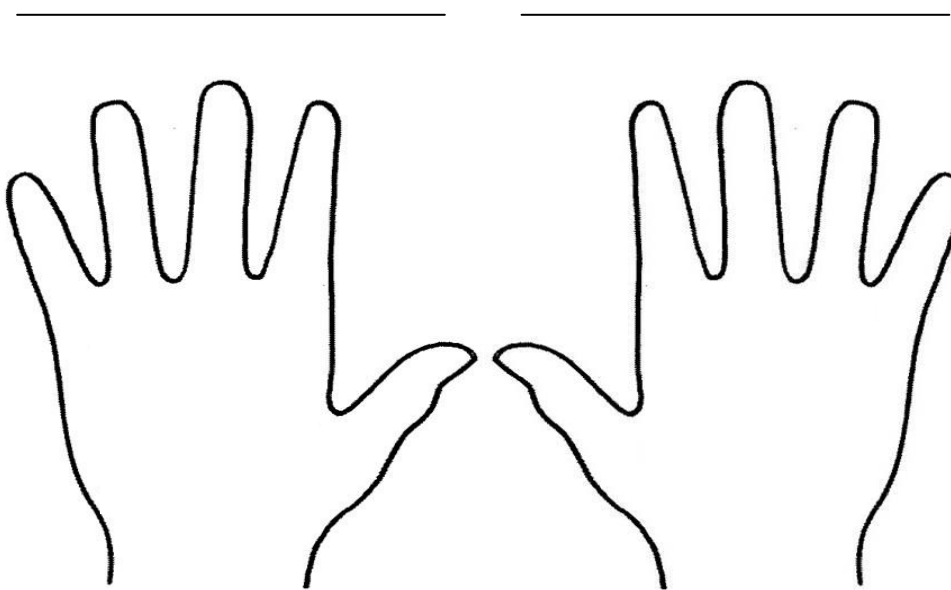
Paghunahunaa

Ano an mga buruhaton han kada kaapi han pamilya?

Buruhaton 1

Kitaa ini nga drowing han duha nga kamot. Igsurat an imo tawag kan imo tatay ngan nanay o han nag-aataman ha imo ha linya nga ada ha igbaw han kada kamot.

Isurat o idrowing ha sulod han kada tudlo an mga ginbubuhat han iyo kag-anak o mag-arataman ha sulod han iyo balay. Buhata ha imo **notebook**.

Buruhaton 2

Basaha an siday nga may ulohan “An Amon Pamilya” nga nakuha tikang ha **internet**
(<http://www.takdang-aralin.com/Filipino/mga-tulang-pambata/mga-tula-tungkol-sa-pamilya/>)

An Amon Pamilya

(Ha Paghubad ha Waray ni Jose Evie G. Duclay)

An amon pamilya pirmi la may kalipay,
Kay higugmaon kami nira tatay ngan nanay,
Malipayon kami nira mana ngan mano.
Kamo ba sugad gihapon nga pamilya?

Bisan ha pagbuhat butlaw an kalawasan,
Bulig ni tatay pirmi nga malalauman
Problema ni mana dayon may solusyon
Ha bulig ni nanay pirmi nga andam.

Ha aton siday, pira an kaapi han pamilya?

Hin-o adto hira?

Hira hin-o man ini?

Ano an inaabat han pamilya?

Ano an nagpapamatuod mga malipayon
hira?

Ano iton binubuhat nira ha kada usa?

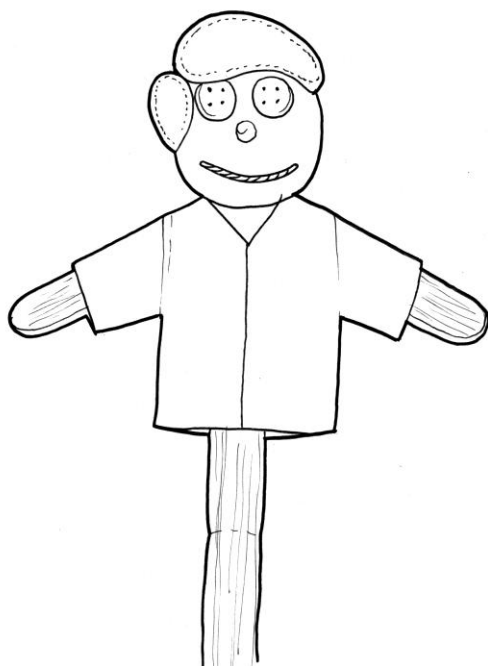
Ha imo pagkarkulo, angay ba iton?

Kay ano nga “oo” o kay ano nga “diri?”

Buruhaton 3

Paghimo kamo hin grupo nga may ada lima nga kaapi. Aro hin **stick** ha iyo magturutdo. Butangi niyo hin korti an **stick** para maipakita niyo an iba-iba nga kaapi han pamilya. An iyo ginhimo in usa nga pananglitan hin **puppet**.

Gamit an hinimo nga **puppet**, ig-istorya niyo an adlaw-adlaw nga buruhaton han kada kaapi han iyo pamilya. Ipasabot gihapon kun paunan-o magbuburubligay an kada kaapi.

Buruhaton 4

Kantaha hin durungan an “Kun Kita Magka-urusa”
(Tono: The More We Get Together)
Ni: Ronela Anasarias

Kun kita magkaurusa
Urusa, urusa

Kun kita magkaurusa
Maglipay kita

Kaupay han pamilya
Nga nagkakaurusa
Kun kita magkaurusa
Malipay kita.

Tigamni

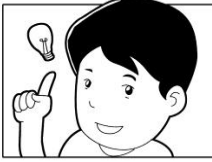

Ang kada kaapi han imo pamilya
may importansiya.

Kada usa ha ira may obligasyon nga angay
buhaton para han iyo pamilya.

Leksiyon 1.3. An Akon mga Responsibilidad ha Pamilya

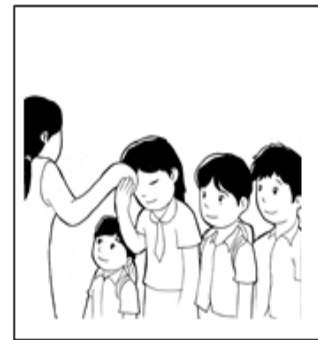
Paghunahunaa

Ano an imo mga katungdanan ha iyo pamilya?

Buruhaton 1

Kitaa an mga drowing nga nagpapakita han kada-adlaw nga buruhaton han pamilya ni Ben. Pag-admi kun ano an ginbubuhat ni Ben ha drowing.

Ben nga aada ha una nga grado, bugto nga lima (5) ka tuig, bugto nga aada ha ikatulo (3) nga grado, bugto nga babaye nga aada ha ikalima nga grado larawan.

Ano an mga kinaadlaw nga buruhaton ni Ben ngan iya mga kabugtuan? Ha imo pagkarkulo, angay ba an ira ginbubuhat? Kay ano? Ano dawla an inaabat han mga kag-anak ni Ben han binubuhat nira nga magburugto?

Hain hini nga mga buruhaton an imo ginbubuhat ha iyo panimalay?

An drowing nagpapakita han mga responsibilidad han bata ha ira panimalay. An mga **responsibilidad** an mga butang nga angay nimo buhaton basi permanente an kaupayan, kamingawan ngan malipayon nga pagtitirig-ob/ pagkaurusa han usa nga pamilya.

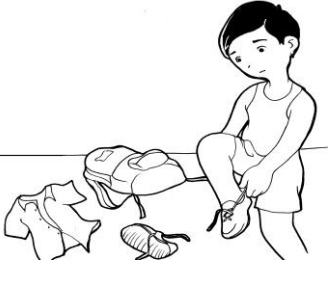
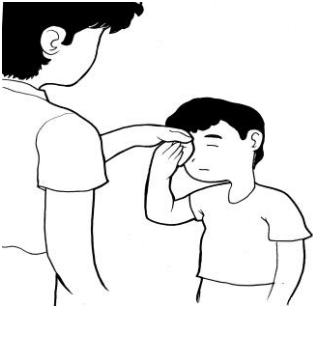

May ada ka pa ba nahuhunahunaan nga imo katungdanan ha iyo panimalay?

Buruhaton 2

Pag-admi an mga ladawan nga ipinakikita ha tsart. Kilalaa kun hain an nagpapasabot han pagtuman han mga katungdanan.

Igdrawing an malipayon nga kahimo ☺ ha mga ladawan nga nagpapasabot han pagtuman han katungdanan ngan masurub-on nga kahimo ☹ ha mga diri nagpapasabot han pagtuman han katungdanan o buruhaton. Pagsurat han mga numero ngan buhata ha imo **notebook**.

Gawain	☺ <u>o</u> ☹
	
	

Buruhaton 3

Kitaa an tsart han imo nga buruhaton para ha iyo pamilya. Butangi hin tsek (✓) an numero han imo natutuman nga buruhaton ha kada adlaw.

Mga Buruhaton ha Pamilya	Lunes	Martes	Miyer-kules	Huwe-bes	Biyer-nes
					
					
					
					

Mga Buruhaton ha Pamilya	Lunes	Martes	Miyerkules	Huwebes	Biyernes
					
					
					
					

Tigamni

May ada ka mga buruhaton para ha imo pamilya.

Kinahanglan tumanon mo an imo mga buruhaton basi permanente an kaupayan, kamingawan ngan kamalipayon nga pagtitirig-ob/ pagkaurusa han iyo pamilya.

Leksyon 2. Pagpapaangbit hin Istorya han Kalugaringon nga Pamilya

Tinikangan

Leksiyon 2.1. Importante nga mga Panhitabo ha Kinabuhi han Akon Pamilya

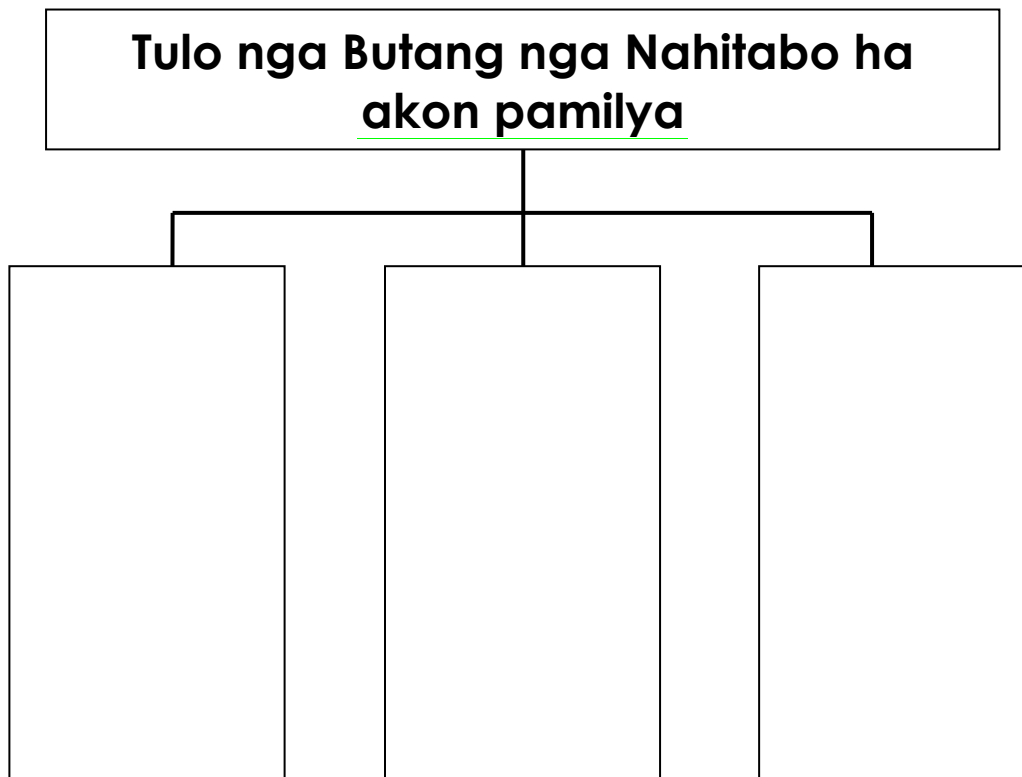
Paghunahunaa

Ano an mga importante nga mga panhitabo han kinabuhi han imo pamilya?

Buruhaton 1

Paghunahuna hin lima nga importante nga mga nahitabo ha imo kakulop. Igdrowing ha mga kahon base han pagkakasunud-sunod.

Buruhaton 2

Pamati han istorya han iyo magturutdo hiunong han importante nga mga panhitabo han kinabuhi han ira pamilya.

Buruhaton 3

Kitaa hin maupay an drowing nga aada ha ubos.

Ano an imo nakit-an ha drowing?

Hira hin-o an nakikit-an mo ha drowing?

Ano nga okasyon an imo makikit-an ha drowing?

Ano an inaabat han mga tawo nga aada han drowing?

Kay ano?

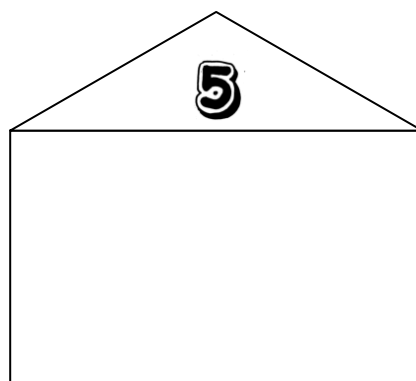
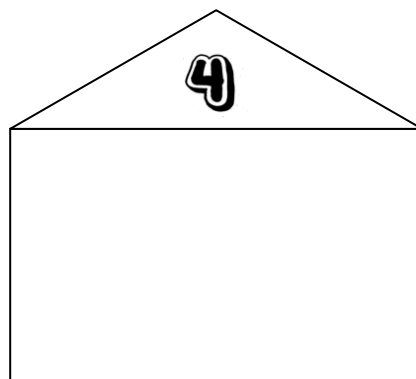
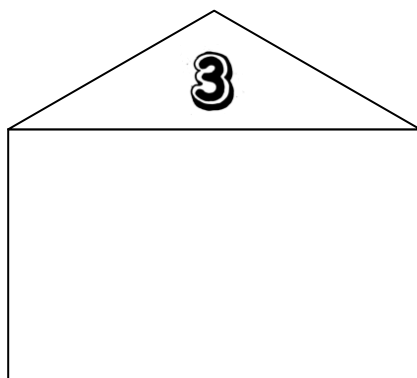
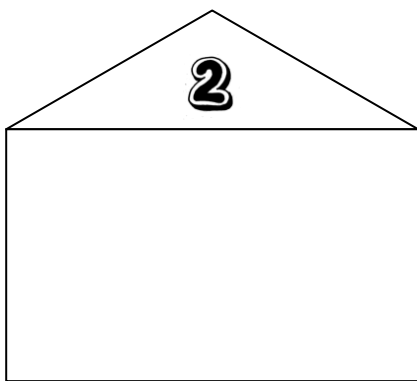
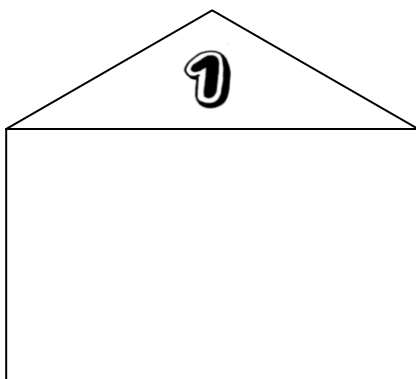
Importante ba ini nga okasyon han pamilya?

Kay ano nga nasiring mo ini?

Ano pa daw la nga mga okasyon ha kinabuhi han pamilya an masisiring nga importante?

Buruhaton 4

Pili hin lima nga importante nga mga okasyon mahitungod han kinabuhi han iyo pamilya. Igdrawing an kada okasyon base han pagkasunod-sunod ha sulod han drawing nga balay. Buhata ha usa nga papel.

Buruhaton 5

Igpaangbit ha klase an importante nga mga okasyon ha kinabuhi han iyo pamilya base han imo hinimo nga badlis han kaagi o **timeline**.

Ano an imo inabat han nagpapaangbit ka hin istorya han kinabuhi han imo pamilya?

Tigamni

May importante nga mga okasyon ha kinabuhi han iyo pamilya. Parte ini han imo kinabuhi ngan makakabubulig ini han pagpauswag han imo kalugaringon.

Buruhaton 2.2. Mga Butang nga Nagbabag-o ngan Nagpapadayon ha Akon Pamilya

Paghunahunaa

Ano an mga butang o panhitabo nga nagbabag-o o nagpapadayon ha kinabuhi han iyo pamilya?

Buruhaton 1

An drowing nagpapakita han pamilya ni Laya dida han iya katawo ngan yana nga unom (6) na an iya edad. Kilala-a ngan igsumat ha klase an mga nagbag-o dida ha duha nga drowing.

Drowing 1: Hadto nga Katawo ni Laya

A

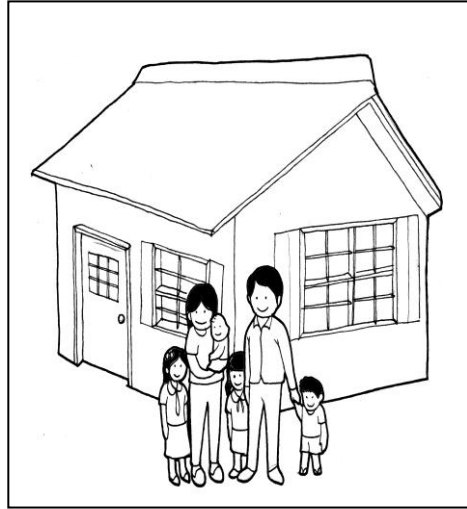

B

Drawing 2: Hadto nga Unom na Katuig hi Laya

C

D

Buruhaton 2

Igpaangbit ha klase an imo nakit-an ha mga drowing nga nabag-o ngan waray pagbag-o.

Pareho ba kadamo an kaapi han iyo pamilya ha drowing 1 o ha drowing 2?

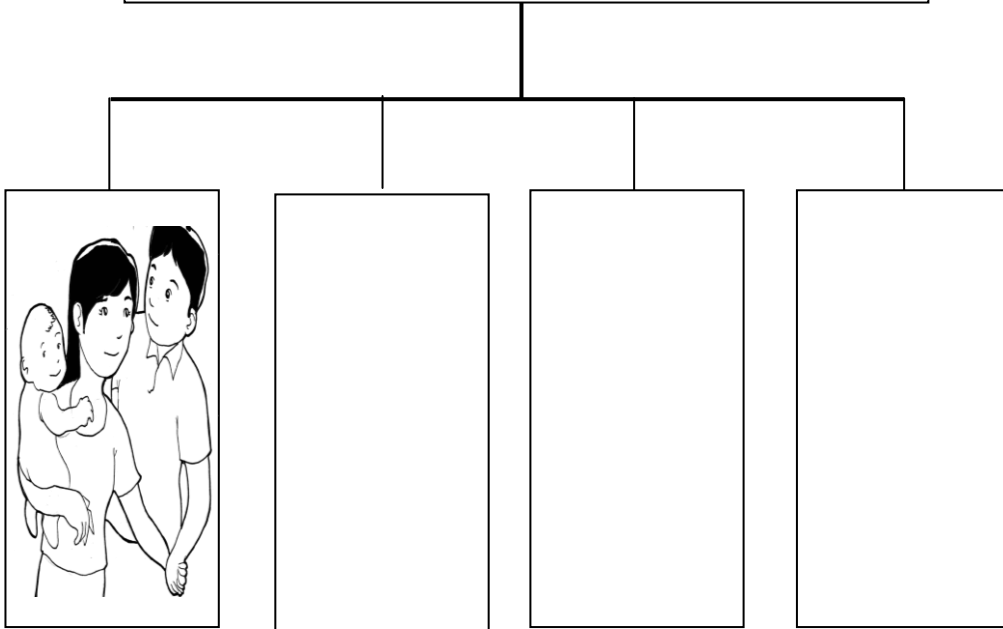
Igkumpara an hitsura ni Laya ngan an mga kaapi han iya pamilya nga aada han drowing 1 ngan drowing 2.

Ano an imo masisiring han ira balay ngan han palibot hini kun imo igkukumpara an drowing 1 han drowing 2?

Buruhaton 3

Paghimo hin usa nga badlis han kaagi o **timeline** ha imo **notebook**. Paghunahuna hin tulo (3) nga importante nga mga hitabo ha imo pamilya tikang ka natawo ngan kaupod nimo hira. Igdrowing an mga ini. Igpakita an pagkakasunud-sunod hini nga mga hitabo.

Mga Importante nga Panhitabo han Akon Pamilya Tikang han Katawo Ko

Buruhaton 4

Kitaa an imo ginhimo nga badlis han kaagi o **timeline**. Kilal-a kun ano an mga butang nga nagbag-o ngan waray pagbag-o ha kinabuhi han iyo pamilya. Igsurat an mga nagbag-o ngan waray pagbag-o ha kinabuhi han iyo pamilya ha kahon. Buhata ha **notebook**.

An Kinabuhi Han Akon Pamilya	Ano an mga nagbag-o?	Ano an waray mga pagbag-o?
Kaapi		
Balay o urukyan		
Parte han mga Buruhaton		

Ha imo pagkarkulo, kay ano nga may ada mga butang o mga hitabo nga nagbabag-o o diri nagbabag-o?

May ada ka pa nahuhuna-hunaan nga mga butang ha kinabuhi han iyo pamilya nga nagbag-o? o nagpadayon o waray pagbag-o?

Tigamni

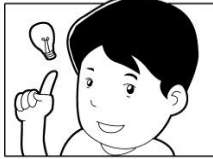

May ada mga butang nga nagbabag-o ngan diri nagbabag-o ha kinabuhi han usa nga pamilya.

An mga desisyon han kada kaapi han pamilya an hinungdan han mga pagbabag-o o pagpapadayon hini.

Leksyon 2.3: Pamilya ngadto han Pamilya han Akon mga Kaeskwela

Paghunahunaa

Ano an pagkakairiba ngan pagkakapapreho han iyo pamilya ngan han pamilya han iyo mga kaeskwela?

Buruhaton 1

Igdrowing an iyo pamilya ha usa nga malimpyo nga papel. Butangi hin pulong o mga pulong an mga blangko basi mabug-os an istorya han iyo pamilya.

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the student to draw or write their family story.

Pinaagi han bulig han iyo magturutdo o kaapi han balay, pun-i hin pulang o mga pulong an mga linya para makumpleto an istorya han iyo pamilya.

An Akon Pamilya

Kaapi ako han pamilya _____.
(apelyido)

May ada kabug-usan nga _____ an kaapi han
(numero han kaapi)

akon pamilya.

Naukoy an amon pamilya ha _____
(lugar ng inuukyan)

_____.

An akon tatay usa nga _____.
(trabaho o ginkakakitaan)

An akon nanay usa nga _____.
(trabaho o ginkakakitaan)

An amon pamilya urusa nga naruruyag mag
_____.

(kasagaran nga buruhaton han pamilya)

An amon pamilya _____.
(pinakakaruyag nga pangilal-an han pamilya)

Buruhaton 2

Paggrupo kamo hin lima. Ipaangbit an istorya han imo pamilya. Base han imo mga iginpaangbit, butangi hin impormasyon an tsart nga makikit-an ha ubos. Buhata ini ha imo **notebook**.

Ngaran han mga kaapi han grupo	Apelyido	Kadamo han kaapi han pamilya	Inuukyan	Trabaho o ginkakakitaan han tatay	Trabaho o ginkakakit aan han nanay	Karuyag on nga buruhat on han pamilya

May ada ka ba nahibabaroan nga pagkakatapreho ngan pagkaka-iiba han imo pamilya ngan pamilya han imo kaeskuwela?

May ada ka pa karuyag ipaangbit nga impormasyon hiunong hiton imo pamilya?

Buruhaton 3

Pagdara hin krayola, gunting, papilit/pidar ngan mga de kolor nga papel, mga daan nga diyaryo o magasin ngan uga nga mga dahon.

Gamit an mga de kolor nga papel, diyaryo o magasin ngan uga nga mga dahon, paghimo hin usa nga puno ngan ipadukot iton hin usa nga malimpyo nga papel.

Igpadikit an retrato han kada myembro han imo pamilya o kaya igdrowing ha sulod han kahon an kahimo o nawong han kada kaapi han imo pamilya. Guntinga an mga kahon ngan ipadukot ini han imo ginhimo nga puno.

Pananglitan:

Family tree an tawag han iyo nahuman nga ginhimo. Iginpapakita han **family tree** an relasyon han kada kaapi han pamilya.

Buruhaton 4

Ipaangbit ha klase an imo ginhimo nga **family tree**. Igpadikit ha pisara o usa nga parte han sulod-pag-aradman an mga nahuman niyo nga **family tree**.

Kitaa hin maupay an mga **family tree**. Ano an imo masisiring han iyo nahimo nga **family tree**? Kay ano daw la nga mag-iriba an mga nahimo nga **family tree**?

TIGAMNI

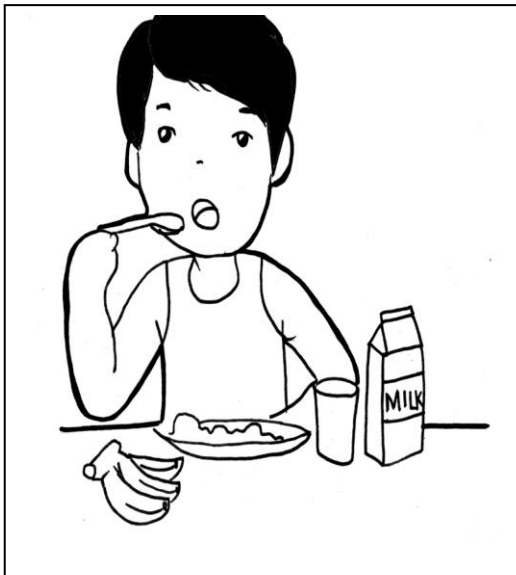

May ada pagkakairigba ngan pagkakapapreho han pangilal-an han kada pamilya. Hini nga pagkakairigba makikit-an an mga naiiba nga pangilal-an han usa nga pamilya.

Kinahanglan naton irespeto an pangilal-an han kada pamilya.

Leksyon 3. An mga Kasuguanan Nga Ginpapatuman Han Akon Pamilya

Tinikangan

Leksyon 3.1. Mga Kasuguanan Nga Ginpapatuman Han Akon Pamilya

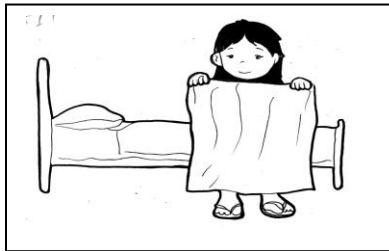
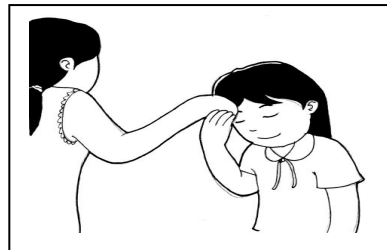
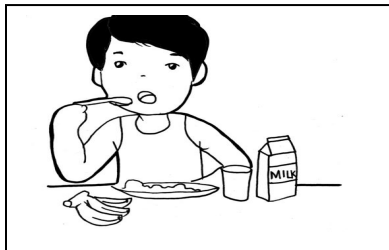
Paghunahunaa

Ano an mga kasuguanan nga igin papasunod han imo pamilya?

Buruhaton 1

Kitaa ngan pag-admi hin maupay an nasunod nga mga drowing. Hain hini an imo ginbubuhat ha balay? Pilia an numero ngan igsurat ha **notebook** an mga drowing nga nagpapakita han imo mga ginbubuhat ha balay.

Kay ano nga imo man ini ginbubuhat?

An mga pamatasan ngan mga buruhaton nga ginpapasunod han imo mga kag-anak o mga maghurang nga kaapi han pamilya in tinatawag nga **kasuguanan**.

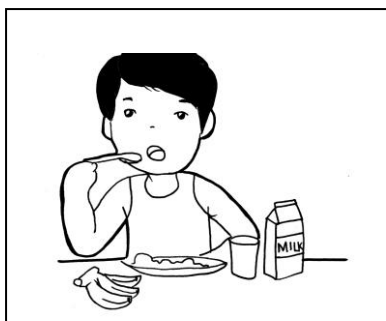
May ada ka pa nahunahunaan nga kasuguanan nga ipinasusunod han imo pamilya?

Ano pa an iba?

Buruhaton 2

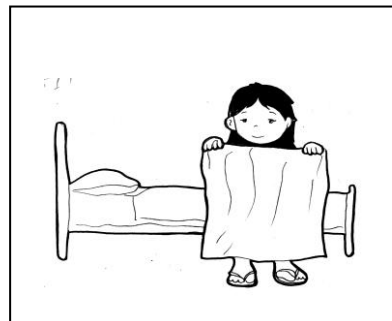
Pamati samtang ginbabasa han magtuturo an mga nakasurat nga mga kasuguanan nga nasunod ngan butangi hin tsek (✓) kun hain an iginpapasunod ngan ginpapabuhat ha iyo ha balay. Buhata ha **notebook**.

A.

Kain han masustansiya nga pagkahon

D.

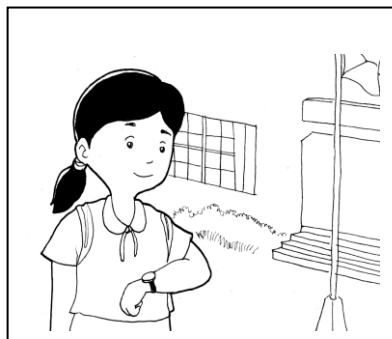
Panlukot han imo ginkaturugan

B.

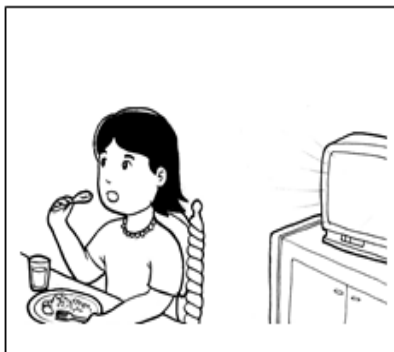
Ubusa an pagkaon nga hinatag

E.

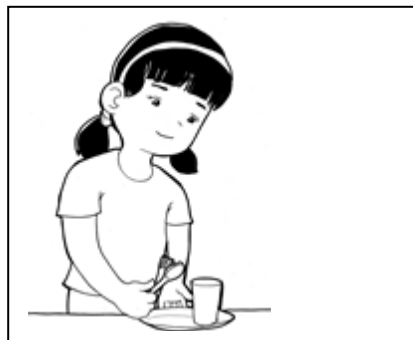
Uli ha balay hin tama nga oras

C.

Ukayi an pagkita han TV samtang nakaon

F.

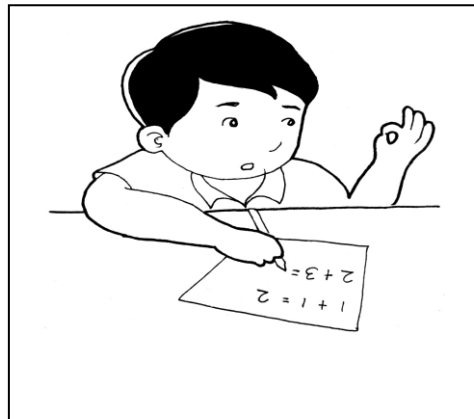

Himusa an into kinaunan

Himoa anay an pag-aradman ha balay o balay-pag-aradman san-o mag-uyag

H.

Himusa an mga uyagan kahuman mag-uyag

Buruhaton 3

Kilal-a kun hain nga klase hin kasuguanan nasusubayan mga kasuguanan nga imo ginbatonan ha Buruhaton 2. Igsurat an letra ha imo **notebook**.

Klase hin Kasuguanan	
 <p data-bbox="316 710 801 752">Kasuguanan ha Pag-aram</p>	
<p data-bbox="316 758 783 845">Kasuguanan ha Oras han Pagkaturog</p> 	
 <p data-bbox="316 1321 903 1411">Kasuguanan han Paggamit han mga Butang</p>	
 <p data-bbox="316 1653 911 1734">Kasuguanan ha Pagrespeto han mga Katigurangan/kalagasan</p>	

Buruhaton 4

Pili hin usa ha imo mga kaklase. Mag-istorya kamo kun ano an mga kasuguanan nga iginpapasunod han iyo pamilya. Pag-admi an pagkakapapreho ngan pagkakairigba hini nga mga kasuguanan.

Tigamni

May ada iba-iba nga kasuguanan nga iginpapasunod han kada pamilya.

Kinahanglan nga irespeto an mga kasuguanan nga iginpapasunod diri la base han imo kalugaringon nga pamilya kun diri man gihapon han iba nga pamilya

Leksyon 3.2. An Importansiya han Pagsunod han mga Kasuguanan han Akon Pamilya

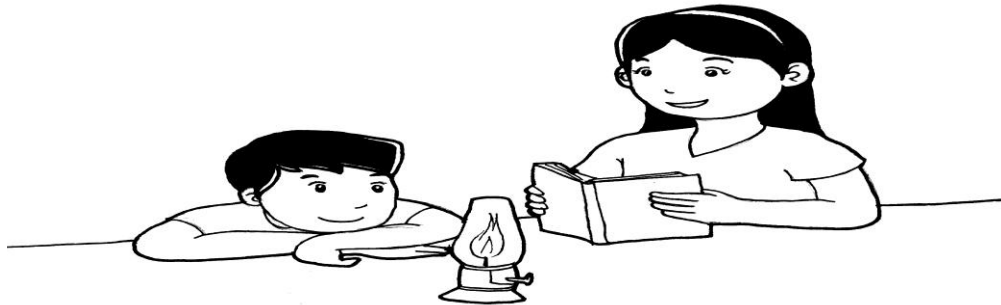
Paghunahunaa

Kay ano nga kinahanglan sundon an mga kasuguanan han imo pamilya?

Buruhaton 1

Pamati han istorya nga babasahon han imo magtuturdo nga may ada ulohan “An Bata ngan an Marung-parong.”

Ano an iginsumat han nanay han bata nga marung-parong?

Ano an ginhimo han bata nga marung-parong?

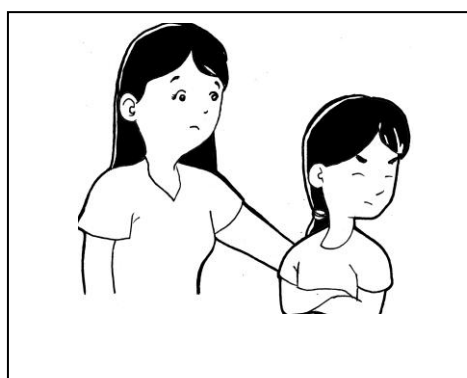
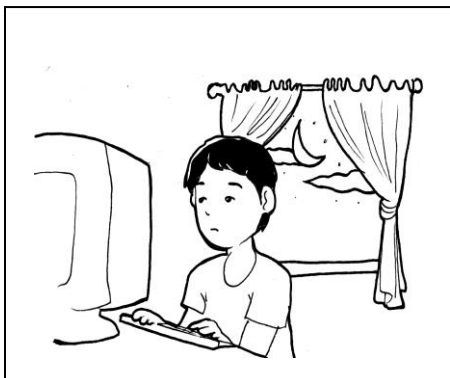
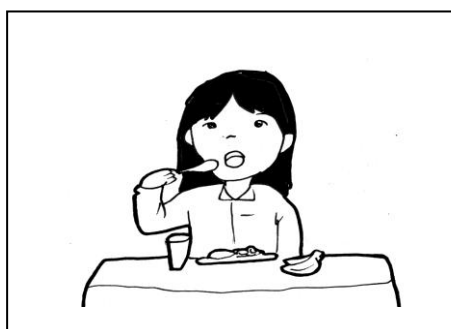
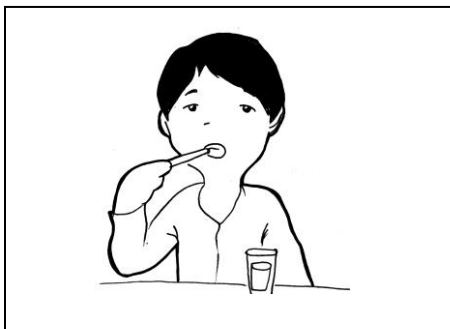
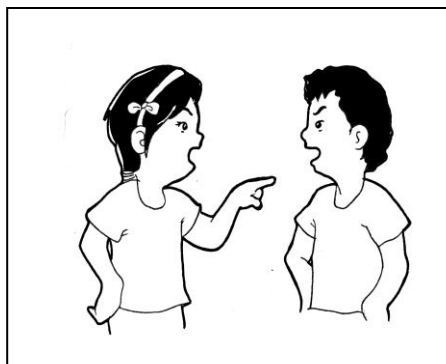
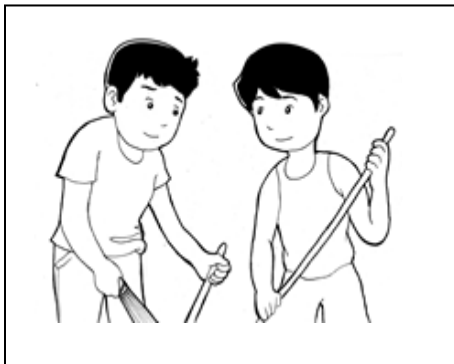
Kay ano nga waray sunod an bata nga marung-parong han iginsumat han iya nanay?

Ano an nahitabo han bata nga marung-parong? Bubuhaton ba gihapon nimo an iya ginbuhat? Kay ano nga oo? Kay ano nga diri?

Kun ikaw an bata nga marung-parong, bubuhaton ba nimo an iya ginbuhat? Kay ano nga oo? Kay ano nga diri?

Buruhaton 2

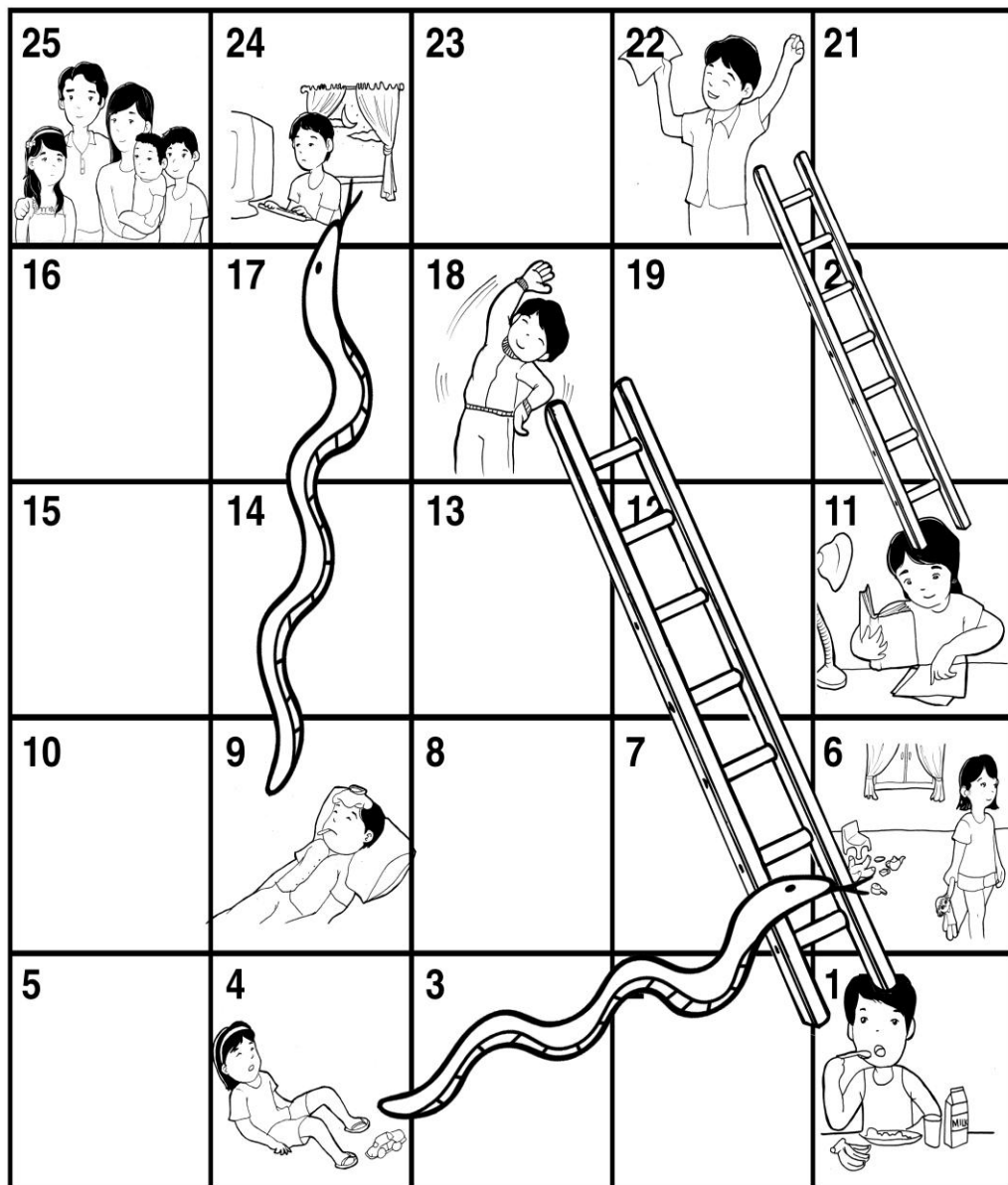
Pilia an mga numero ngan igsurat ha **notebook** han mga drowing nga nagpapakita hin pagsunod han mga kasuguanan han pamilya.

Buruhaton 3

Pag-uyag kita han binag-o nga "Snakes and Ladders."

Ano an imo inaabat han nag-uuyag ka han binag-o nga "Snakes and Ladders?"

Ano an nahitatabo kun nahitutungod an imo bato han drowing nga nagpapakita hin pagsunod han kasuguanan?

Ano man an nahihitabo kun nahitutungod an imo bato han drowing nga nagpapakita han diri pagsunod han kasuguanan?

Ano an imo nahibaroan hini nga uyag?

Buruhaton 4

Kopyaha ha imo **notebook** an nasunod. Pagkatapos kumpletoha an mga blangko nga linya han imo mga saad han imo mga kag-anak o parag-ataman.

Higugmaon nga _____,
(Isurat an ngaran han mo kag-anak o parag-ataman)

Iginsasaad ko nga tinikangan hini nga adlaw,
_____
(Isurat an petsa yana)

Tutumanon ko an mga nasunod nga mga kasuguanan han aton pamilya:

1. _____
2. _____
3. _____

_____
(Isurat an imo bug-os nga ngaran)

_____
(Papirmahi han mga kag-anak o parag-ataman)

Tigamni

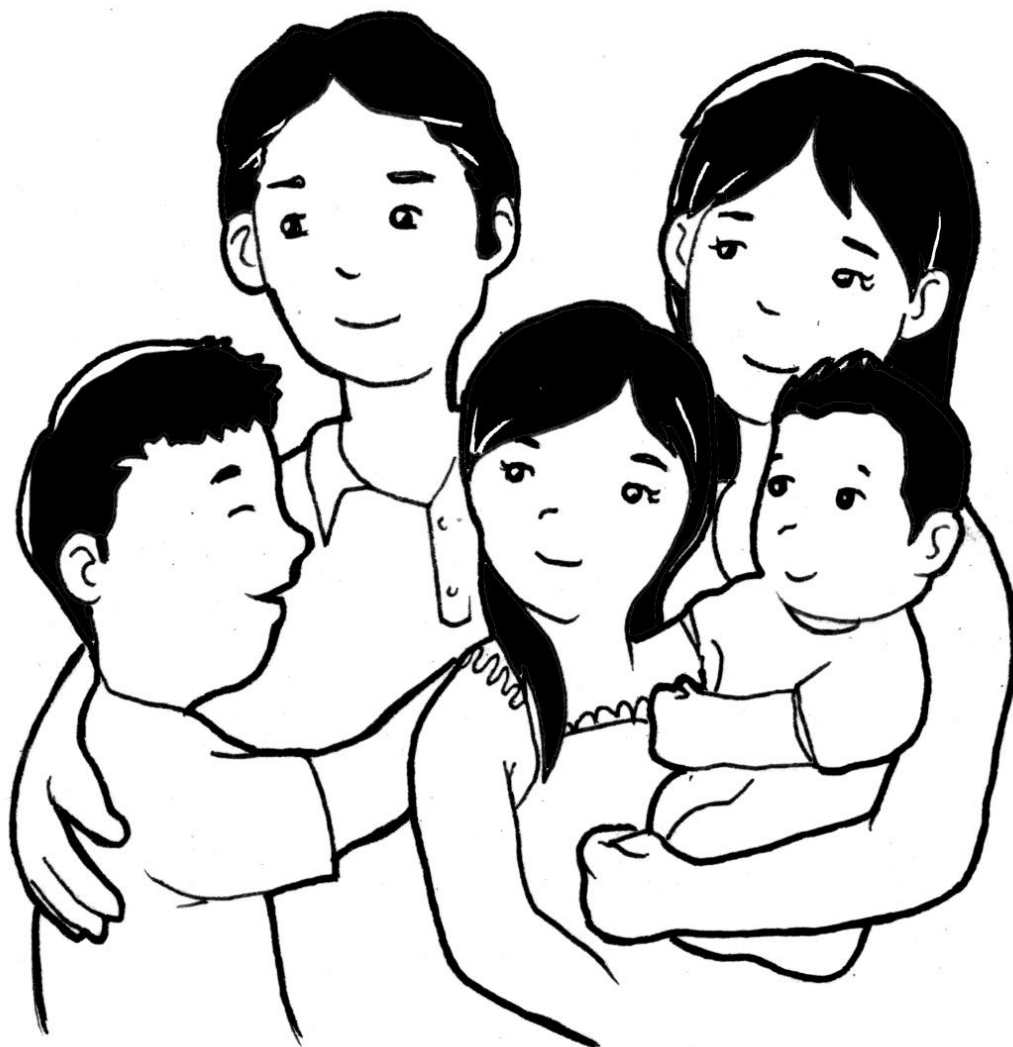

Importante an mga kasuguanan.

Nagkakamay ada hin pagkamurayaw ngan pagkaurusa an pamilya kun natutuman o nasususunod an mga kasuguanan.

Leksyon 4. Paghatag hin Importansiya ha Pamilya

Tinikangan

Leksyon 4.1. Igindadasig Ko an Akon Pamilya

Paghunahunaa

Ano an imo igdadasig han imo pamilya?

Buruhaton 1

Paggrupo hin taglima. Igpakita pinaagi hin pagdrama han mga kinaiya o pangilal-an hin usa nga maupay nga pamilya nga ighahatag han iyo grupo.

Grupo 1 - Pamilya nga mahigugmaon

Grupo 2 - Pamilya nga may pagkahadlok han
Ginoo

Grupo 3 - Pamilya nga matinambuligon han
igkasitawo

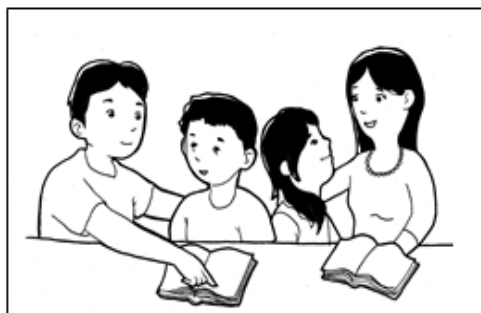
Grupo 4 - Pamilya nga may ada pagkakaurusa

Grupo 5 - Pamilya nga matatapuran

Grupo 6 - Pamilya nga naghahatag hin
importansiya ha edukasyon

Buruhaton 2

Hain han naipakita nga drama an may ada mag-upay nga kinaiya hin usa nga pamilya nga kinaiya gihapon han iyo kalugaringon nga pamilya? Igsurat ha **notebook** an numero han drowing nga nagpapakita hini.

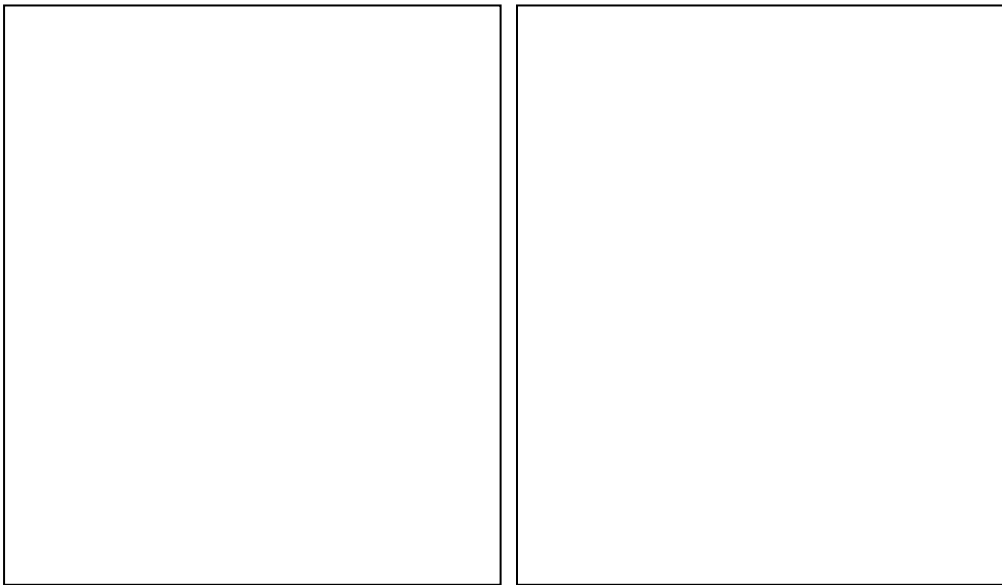

May ada ka pa ba nahuhunahunaan nga mag-upay nga kinaiya han imo pamilya?

Buruhaton 3

Ano nga mga buruhaton an naghahatag hin kalipayan han iyo pamilya? Igdrawing ini nga duha nga buruhaton ha malimpyo nga papel. Pwede gihapon magdara hin mga litrato hin malipayon nga buruhaton han iyo pamilya sugad han pamamasyada, pagpipiknik, pagsisingba ngan iba pa.

Two empty rectangular boxes are provided for drawing. Each box is a simple black-outlined rectangle, intended for students to draw their own illustrations related to the text above.

Pagpili hin usa nga drowing nga imo gindrowing kahuman ig-istorya ha klase an istorya hiunong han imo pamilya.

Buruhaton 4

Paghatag han imo mga kaeskwela hin usa nga istorya hiunong hin usa nga malipayon ngan diri mahingangalimtan nga eksperyensiya han imo pamilya. Pwede gihapon magdrowing o magdara hin litrato hiunong han iyo malipayon nga gin-agian. Paghimo hin usa nga surat hin pagpapasalamat ha imo pamilya. Igsurat ini ha malimpyo nga papel.

Ha akon mga higugmaon nga _____,
(ngaran han mga kaapi han pamilya)

Damo nga salamat han

(Ano an mga nahimo o naipaabat ha imo han imo mga kaapi han pamilya nga imo angay pasalamatan)

Igindadasig ko an aton pamilya!

Nahigugma,

_____
(Isurat an imo ngaran)

Tigamni

An kada pamilya may ada mag-upay nga mga kinaiya o pangilal-an.

Kaangayan la nga imo igdasig an imo pamilya nga imo gintikangan.

Leksyon 4.2. An Maupay nga Pakig-arangay han Akon Pamilya han Iba pa nga Pamilya

Paghunahunaa

Kay ano nga kinahanglan magkamay ada hin maupay nga pakikipag-arangay han iyo pamilya han iba pa nga pamilya?

Buruhaton 1

Kuha hin usa nga malimpyo nga papel ngan igdrowing an imo pamilya. Pagtirig-uba an iyo mga gindrowing han imo mga kaeskwela. Paghimo hin letra nga **P**, an una nga letra han pulong nga pamilya, gamit an imo igindrowing nga litrato ngan han imo kaeskwela. Igpadikit ini ha usa nga parte han iyo sulod-pag-aradman.

Mosaic an ngaran han iyo ginhimo, usa nga klase hin Arte o sining. Pinagdukot-dukot ini nga litrato para makahimo hin surundan o **pattern**.

Buruhaton 2

Pamati han istorya nga babasahon han imo magturutdo nga may ada ulohan “An Pamilya Ismid” nga iginsurat ni Rene O. Villanueva.

Pira an kaapi han pamilya Ismid?

Ano an kaurogan o paborito buhaton han pamilya Ismid?

Ano an problema han lugar nga inuukyan han pamilya Ismid?

Kay ano nga diri hira nakikipagburubligay han iba nga pamilya han ira lugar?

Ano an nahitabo han pamilya Ismid usa ka gab-i samtang hira nangangaturog?

Hin-o an binulig han pamilya Ismid?

Kun usa ka nga kaapi han pamilya Ismid, ano an imo aabatan han ginbuhat han iyo amyaw o kahiripid han iyo pamilya? Kay ano?

Ano an mga kaupayan nga imo nahibaroan tikang hini nga istorya?

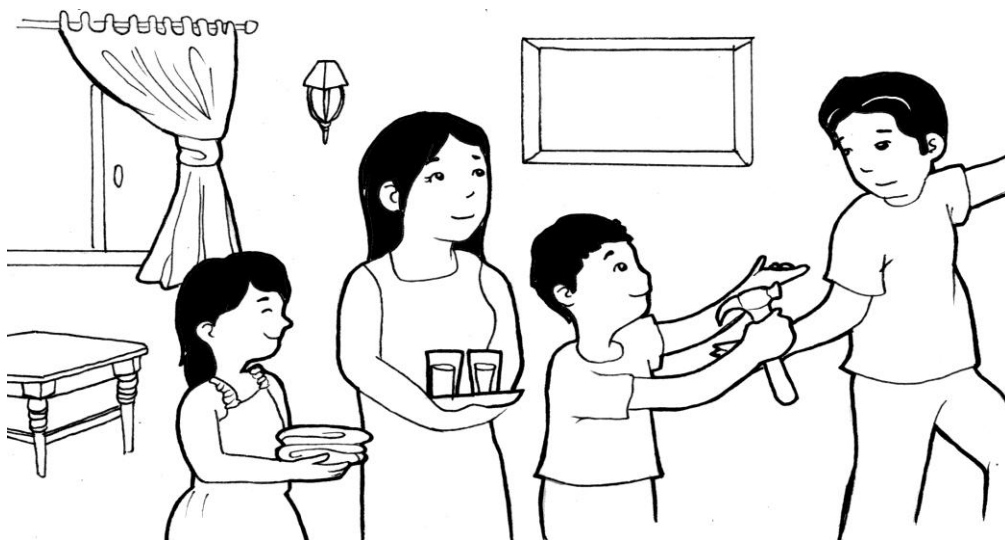
Buruhaton 3

Pag-uyag kita hin “Paint Me a Picture.” Usa nga uyag an “Paint Me a Picture” kun diin maghihimo kamo hin ladawan hin usa nga hitabo o butang gamit mismo an iyo kalawasan. Andam ka na mag-uyag?

Paggrupo hin tagwalo. Pinaagi han “Paint Me a Picture” pagpakita hin usa nga ladawan nga nagpapakita han naihahatag han maupay nga pakikipag-arangay han usa nga pamilya ha iba pa nga pamilya. Pag sumiring an magturutdo nga 1, 2, 3, “Paint Me a Picture”, ipakita an iyo ladawan ngan diri na magkikiwa hasta nga sumiring an iyo magturutdo nga pwede na kamo ngahaw magkiwa. Ipatigo ha iyo mga kaeskwela kun ano nga ladawan an ipinakikita han iyo grupo.

Buruhaton 4

Kitaa ngan pag-admi hin maupay an drowing ha ilarom.

Ano an ipinakikita han drowing?

Kay ano nga malipayon an mga tawo nga aada ha drowing?

Kay ano importante nga magkaurusa ngan magburubligay an kada pamilya?

Tigamni

Importante nga igpadayon an maupay nga pakikipag-arangay han iyo pamilya han iba pa nga pamilya. Pinaagi hini, nagpapadayon nga malipayon ngan murayaw an lugar nga inuukyan. An iba pa nga mga pamilya nagbuburubligay ha oras han panginahanglan.

An Akon mga Nahimo ngan Nahibaroan

Direksiyon: Butangi hin tsek (✓) an angay nga kahon han iyo baton.

Eskuwela Magtuturdo

Nagamit ko ini nga kinaadman:

1. Nasunod ko an mga direksiyon.		
2. Nagamit ko an akon mga kinaadman ha Arte o sining.		
3. Nagpaangbit ako hin istorya han akon mga kaklase.		
4. Namamati ako han istorya han akon magtuturdo.		
5. Gin-aadman ko an magkadurudilain nga mga drowing		
6. Naikukumpara ko an magkadurudilain nga mga butang.		
7. Nakilala ko an mga butang nga nagbag-o ngan nagpadayon han akon pamilya.		
8. Natatagan ko hin importansiya an mga pagkakapapreho ngan pagkakaigriba han mga pamilya.		
9. Naiisplikar ko an iba-iba nga butang mahitungod han akon pamilya.		

Nahimo ko ini nga mga butang:

Eskuwela Magturutdo

1. Nahisumat ko an mga basehan nga impormasyon hiunong han akon pamilya		
2. Nakapagdrowing ako hin magkadurudilain nga drowing		
3. Nakahimo ako hin stick puppet		
4. Gindrama ko an mag-upay nga kinaiya o pangilal-an han akon pamilya		
5. Naikumpara ko an istorya han akon pamilya ngadto han istorya han pamilya han akon kaeskwela		
6. Igindadasig ko an akon pamilya		
7. Nakahimo ako hin badlis han kaagi (timeline)		
8. Nakahimo ako hin graphic organizer		
9. Nakahimo ako hin mosaic		
10. Nakapaghimo ako hin surat nga nagpapasalamat han akon kag-anak		
11. Nakahimo ako hin family tree		
12. Nakahatag ako hin usa nga siday		
13. Nakakanta ako hin usa nga kanta		

Nahibaroan ko ini:

1. Nahibaroan ko nga may ada iba-iba nga kaapi an usa nga pamilya		
2. Nahibaroan ko nga may ada iba-iba nga obligasyon nga binubuhatan kada kaapi han pamilya		
3. Nahibaroan ko nga may ada mga butang nga permanente ngan nagbabag-o ha usa nga pamilya		
4. Nahibaroan ko nga may ada iba-iba nga kasuguanan nga ginpapasunod han kada kaapi han pamilya		
5. Nahibaroan ko nga importante an maupay nga pakig-arangay ha kada kaapi han pamilya han usa nga komunidad		
6. Nahibaroan ko igdasig ngan tagan hin importansiya an akon pamilya		
7. Nahibaroan ko igrespeto an mga kinaiya/pangilal-an ngan panuluohan han iba nga pamilya		

Mga Komento han Magtutudo:
